

KECSENOVICS-SZABÓ DÓRA

Hunyadi János Általános Iskola
Csantavér
kecsenovicszabodora@gmail.com

A XIX. SZÁZADI VERSES REGÉNYEK TOVÁBBÉLÉSE A KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBAN

Jelen tanulmány a XIX. századi és a kortárs verses regények műfaji jegyeit veti össze, különös tekintettel Térey János *Paulus* című művére. Ezek a jegyek többek között az elbeszélői módok változtatása, a vers és a regény műfaji keveredése, az ironia jelenléte a szövegekben, valamint a megelőző irodalmi alkotások felelevenítése és átírása. A posztmodern verses regényekre már nem jellemző az „irodalmiatlan” valóságreferenciák és a kötött versforma ellentéte. A *Paulus* esetében, a színhelyek, a beszédmód állandó változtatásával egy rendkívül sokrétű szöveggel kell szembe-sülnie az olvasónak. Bár a szöveg hordozza a verses regény műfaji jellemzőit, ám sokszínűbb annál, és más olvasási stratégiát kíván.

Kulcsszavak: verses regény, Térey, *Paulus*, *Anyegin*, intertextualitás, kortárs irodalom

A XXI. század magyar irodalmában újraéledtek a verses epikai formák (Térey 2001; Schein 2008 és Szálinger 2008). Térey János volt az első a kortárs alkotók közül, aki „felelevenítette” a verses regény műfaját. Dolgozatomban arra keresek választ, hogy Térey János *Paulusa* mit őrzött meg, mihez ragaszkodik a hagyományból, azt vizsgálom, műve hogyan viszonyul a XIX. századi világirodalmi és magyar verses regények műfajához.

A VERSES REGÉNY MŰFAJA

Az európai verses regény műfajának megteremtése Byron nevéhez fűződik, az irodalomtörténet a *Don Juan* mellett *Childe Harold* című művét is ebbe a műfajkategóriába sorolja. Byron e munkáival merőben új és vegyes műfajt alkotott meg. Ezeket a munkákat a klasszikus eposz objektív tónusával szem-

ben a személyes hangvétel jellemzi, a nagyszabású tárgyak helyett hétköznapi dolgokról, hétköznapi megfogalmazásban szólnak.

Arany János 1845-ben olvasta a *Don Juant*, mégis a szabadságharc bukását követő kételkedés, pesszimizmus teszi őt fogékonnyá Byron alkotásának sokszor kiábrándult, sőt cinikus hangvételére. Arany 1850. június 21-én kezdett hozzá a *Bolond Istók*hoz, az első ének 1850-ben elkészült, a második énekre azonban további huszonhárom évet kellett várni, Arany ugyanis csak 1873-ban fejezte be azt.

Hiába jelent meg azonban a *Bolond Istók* első éneke, teljesen hatástalan marad. A műfaj magyarországi áttörését az *Anyegin* 1866-os teljes fordítása hozta el.

Szerb Antal szerint: „A költemény különös, el nem avuló vonzóerejét atmoszférája adja meg. *Anyegin* tökéletes művészi kifejeződése egy társadalmi rétegnek, amely az oroszon kívül a magyar életben is döntő szerepet játszott: a földbirtokos nemesség világának.” (SZERB 1941: 621) Imre László pedig a következő jegyeket tartja a műre jellemzőnek: „Puskin meglehetősen egyértelműséggel ábrázolja, hogy Anyegin elhibázott neveltetése, környezete, nagyvilági életformája miatt, mintegy unalomból válik léhává, s felvett, utánzott viselkedésformája, allűrjei voltaképpen nyugat-európai példák utánzásai. Ennyiben a blazírt Anyegin Európa szülöttje, szemben Tatjánával, aki Oroszországé. (Ez utóbbit neve is a múlthoz és a néphez köti, akárcsak vonzalma a dadájához, az orosz tájhoz, a népköltészethez.) Az európai és arisztokrata Anyeginnek és a nemzeti, népi gyökerű Tatjánának, azaz az európai civilizáció individualizmusának és a romlatlan természetességnek ez az ellentéte azonban a mű során sokat enyhül. Anyegin, aki Lenszkijel még azért párbajozik, mert nem tud megszabadulni a társasági előítéletektől, néhány év alatt számottevő fejlődésen megy át. Utazásai nyomán fokozódik hazája iránti érdeklődése, képessé válik őszinte és mély vonzalomra a szerelemben is.” (IMRE 1990: 51)

A Jókai regényein nevelkedett magyarországi olvasóközönség a várost és a falut egymással szembeállító *Anyegin*ből elvagyódása igazolását olvashatta ki. (IMRE 1990: 40)

A kiegyezés utáni Magyarországon egymás után láttak napvilágot a verses regények: valamennyi közös jellemzője volt, hogy a jelenből vagy a közelmúltból vették tárgyukat.

Arany László is megpróbálkozik a műfajjal. 1872-ben a Kisfaludy Társaság pályázatára nyújtja be *A délibábok hősét*, névtelenül. Művét a műfajra jellemző jegyek alakítják, például két férfi főszereplője van, mint az *Anyegin*nek: az egyik Hübele Balázs, a másik maga a költő.

A magyar művekben a formai hasonlóság ellenére egészen más eszmei, társadalmi és erkölcsi dilemmák szólnak meg, mint a nyugatiakban. Az események-

től sodortatott, céltalanul bolyongó hős helyett Arany László Hübele Balázsát, s szinte kivétel nélkül minden társát, nemes célok, közösségi törekvések hajtják, közhasznú szerepre vágyanak. A magyar verses regényben az eposzi kellékek paródiája a domináns elem, már csak azért is, mert a magyar komikus eposzi tradíció ezt a humorforrást ekkor már régóta és folyamatosan felhasználta.

A HÁROM FŐHŐS

Térey János *Paulus*ának címe, Puskin *Anyeginjének* címéhez hasonlóan, személynév. Harkai Vass Éva: *Paulus(ok)* (HARKAI VASS 2002: 414) című tanulmányában kifejti, hogy a mű címe látszólag ellentétben áll a mű szövegvilágával, hiszen a cím sugallatával szemben Térey három Pált szerepeltet: az apostolt, Szent Pált, a Sztálingrád ostromában részt vevő Friedrich Paulust és önmaga hacker kortársát, a pesti Pált. Harkai Vass Éva az individuum történetbe ágyazottsága mellett a múlt és a jelen egymás mellé rendelését tartja a műben alapvetőnek. (HARKAI VASS 2002: 415)

Németh Zoltán szerint a szöveg a két történelmi hős nevéhez kapcsolódó jelentéseket építi magába, hiszen a hacker Paulus fiktív személy (NÉMETH 2004: 123).

A mű központi kérdése az, hogy ki vagy mi határozza meg azokat az erkölcsi döntéseket, melyeket a főhősök meghozni kénytelenek. A bemutatott három sors három választ is ad e kérdésre: a mű szerint lehetséges egy belső isteni hívás vagy parancs, létezik a társadalmi rend által sugalmazott és szentesített parancsrendszer, és elképzelhető egy olyan döntés is, mely az erkölcsi gesztusok terén nem fogad el sem külső, sem belső irányítást.

A valóban élt Friedrich Wilhelm Ernst von Paulus, a műbeli Friedrich Paulus történelmi mintája a II. világháború alatt, 1942 tavaszán a 6. német hadsereg parancsnokaként azt az utasítást kapta, hogy a Donyec-medence iparvárosainak bevételével érje el Sztálingrádot, és a Kaukázus térségét vágja el Moszkvától. A szovjetek a megerősített Sztálingrád felé vonultak vissza. A várost ostrom alá vevő német hadsereg nem szokott a szűk utcákon, a romok között való hadviseléshez: itt a páncélostaktika alkalmazhatatlan volt. Az elhúzódó ostrom alatt beállt a hideg tél, a szovjetek pedig végül bekerítették az előtte már-már német kézre került várost. Paulus ebben a helyzetben üzenetet küldött Hitlernek: csapatai a -40° C hidegben nem tudnak kitartani, Hitler azonban úgy döntött, egyetlen német katona sem hagyhatja el Sztálingrádot.

Friedrich Wilhelm Ernst von Paulust a szigorú elveket követő, szabályok szerint élő ember megtestesítőjeként jellemzi a szöveg.

„Semmi lázas nagyvonalúság,
Éles ész, higgadt taktika
S kérlelhetetlen logika:
Így kezdi Szovjet-béli útját.
Mindig fontolva haladó,
Kunktátor, azaz habozó.”
(TÉREY 2001:53)

A másik hős, Szent Pál esetében szokatlan módon nem a damaszkuszi út eseményeire kerül a hangsúly, hanem Szent Pál egyházszerző tevékenységére.

A „lépcsőházi hitvitában” Paulus azzal vádolja Szent Pált, hogy a kereszténységet „átírta”, az általa bejárt utat kóbor szlalomnak nevezi, az apostoli tanítás lényegéeként pedig azt nevezi meg, hogy Pál szándéka szerint el akarja adni Jézust mint modellt, mint mosóport vagy macskaeledelt. Apostoli alázata mímelt és hamis.

Pesti Pál szerint az Evangéliumban minden egyszerűbb, ott az emberek közel állnak Istenhez, ott mindenki egyenlő, Szent Pál azonban megalapította az egyházat minden intézményével együtt, és ezáltal hierarchiát teremtett.

A megdöbbenő hitvita konklúzióját az alábbi sorok fejezik ki:

„ Jézus nem zseni. Idióta” (TÉREY 2001:53)

„-Zseni egyedül Pál lehet... -” (TÉREY 2001:53)

IRONIKUS ANYEGIN-IMITÁCIÓ / INTERTEXTUÁLIS SZÖVEGHÁLÓ

A mű több kritikusa az Anyegin-imitációt jelöli meg központi jegyként (KERESZTESI 2003: 97–109), (HOLLÓSI: 111–112)

A *Paulus* Harcos Bálintnak, a jó barátnak és kortárs költőnek szóló ajánlása Puskin-imitációnak tekinthető. Az orosz író Pletnyovnak ajánlotta művét. Urbanik Tímea (URBANIK 2003: 107–113) a puskin ajánlást, a mű alábbi sora alapján: „Hú társ, örökül rád hagyom”, testamentumnak nevezi, A műfajt megidéző gesztusok körébe sorolhatók még a szerzőn túli erők megszólításai, az elbeszélő a múzsákhoz, a camoenákhoz, a párkákhoz fordul; továbbá az, hogy a három szereplő megkülönböztetésére gyakran az ószövetségi hagyományból ismert jelzős szerkezetet, a születés helyével való megjelölést használja (tarzusi Pál, hesseni Pál és pesti Pál).

Az első fejezet tágabb értelemben is a verses regény műfaji hagyományához kapcsolódik, hiszen Térey János mint szerző mindjárt az I. 4-ben belép a műbe, megszólítja az olvasót, utal saját régebbi köteteire:

„Bizonytal volt hozzá szerencséd,
Jó olvasóm, te vagy, ki nemrég
Forgattad Drezdám lapjait
S Térerómet is alkalmasint.
(Avagy mediterráneumban
Vagy ízig-véríg otthonos?

Begerjeszt délszaki toposz,
Latin csatársor? Meg ne tudjam!)” (TÉREY 2001:11)

A verses regények szerzői gyakran jellemzik hőseiket azok olvasmányainak megidézésével: „Hübele Balázsról például hosszú elemzéseknél többet mond az, hogy Heinét, Byront szereti, Petőfi *Az örültjét*, *Az apostolát*, Shakespeare-ért, Bánk bánért rajong.” (IMRE 1990: 214)

A *Paulusban*, akárcsak Puskinnál Anyeginnek a pesti Pálnak is van ellenfigurája. Kemenszky, a jó barát pont az ellentéte Pálnak. Építész, megbecsült a munkája, nyugodt, békés a házassága és két nagy fia van.

„Kemenszky volt Pál fékezője” (TÉREY 2001:20)

„Kemenszky: állandó meder.” (TÉREY 2001:25)

„Kemenszky: cool. Higgadt, kemény” (TÉREY 2001:26)

A kettejük jellemét egy szembeállításban is kifejezi a szerző:

„Szilaj Paulus, komoly Kemenszky” (TÉREY 2001:29)

Legszembetűnőbbben Ludovika és Pál levélváltása idézi meg Tatjana és Anyegin-levélváltását. A levélváltás, akárcsak Puskinnál, Téreynél is szerkezetileg négy részből áll. Az első levél kezdetén mindkét nő magázza még a férfit, később, a harmadik résznél váltanak át tegezésre.

„Én írok levelet magának”, áll Puskin művében Tatjana levelének kezdősoraként. Téreynél pedig a következőket olvassuk Ludovika Pálhoz címzett levelében: „Én postázok vírust magának”. Mit várhat el az e-mailt küldő Ludovika? „Igenis folytatást kívánok (...) Kedvemre volna szeretődsi (...) S az ész a hús ribanca lesz”, írja levelében. Itt már nyoma sincs a „várlak, emeld fel árva lelkem” tiszta vágyakozásának.

Pál válasza explicit intertextusokat tartalmaz:

„Kevés Tatjánás töltetet

Érzek itt” (TÉREY 2001:136)

Tatjana nem hiszi, hogy Anyegin megszegyeníti őt, vagy esetleg büntetni fogja merészségéért, hiszen nagy bizalmat tanúsít iránta, kitérta neki a szívét.

Ugyanígy Ludovikának is van egy csepp reménye arra, hogy a férfi elfogadja felajánlközását.

Pál, Anyeginhez hasonlóan, előbb elutasítja a nőt, majd idő múltával, akár-csak Anyegin, ő is levelet ír a nőnek. Mindkét levél a megbánó férfi levele, és mindkettő elutasításra talál.

Keresztesi József figyelmeztet a Ludovika név mélyebb jelentésrétegeire: „A Ludovika név »eredeti« viselője egyértelműen a Ludovika Akadémia (a magyar honvédség tisztképző intézete 1808 és 1944 között), s első ízben ebben az összefüggésben bukkan fel a regény lapján. A férfi-nő, keresztény-zsidó, orosz-német oppozíciókra jellemző, hogy a »gyöngé« fél végül felülkerekedik, bekebelezi, elpusztítja az »erőset«. A német csapatokat felőrli a szovjet hadsereg, Ludovika kiadja Pál útját, Szent Pál pedig – legalábbis a pesti Pál értelmezésében – kiszjátítja és felülírja a jézusi tan megejtő egyszerűségét. Ludovika mint allegória értelmezési keretet teremt a sztálingrádi és a bibliai történetnek.” (KERESZTESI 2003: 108)

Margócsy István (MARGÓCSY 2002: 37-45.) iróniaként azonosítja azt, hogy a mű narrátora a szerelmi botrány katasztrofális jelenetét az *Acta Pauli et Ludovicae* című, a hajdani szentek életét megidéző címet viselő fejezetben beszéli el, holott a történetben a szentségnek árnya sincsen.

A következő fejezetben azt szeretném bizonyítani, hogy az intertextusok ellenére, a *Paulus* mégsem tekinthető Anyegin-parafrazisnak, hiszen a verses regény XIX. századi kérdései ma, a posztmodern korában már nem tehetők fel.

A VERSES REGÉNY JEGYEI A PAULUSBAN

A verses regény legfontosabb jegye egyféle kettősség. Az általuk teremtett műfaj Byronnál és Puskinnál általában az „irodalmiasság” megkérdőjelezésével járt, elvetették a tradicionális irodalmi eljárások és törvények (egységes cselekmény, egynemű szókincs) majd mindegyikét, vagy egyenes parodizálták ezeket: „A byroni- puskinsi verses regény úgy produkált művészi szöveget, hogy művészielenséget imitált, és olyan struktúrát teremtett, amely a struktúra hiányaként fogható fel.” (IMRE 1990: 168)

Újszerű volt a maga korában a verses regények lezárása is, hiszen az alkotások formális vagy lényegi befejezetlensége nem felelt meg az elvárásoknak. A verses regények nem a hősök halálával vagy a szerelmesek boldog egybekeelésével végződnek.

A irodalmiatlanság jegyeivel szemben ugyanakkor a XIX. századi verses regény hangsúlyosan kötött formát használt. Imre László az erkölcsi értékrenddel és a szabályos szerkezettel, a kompozicionális szervezőességgel szakító byroni

verses regény alapjegyének tartja, hogy a legszabálytalanabb regénykompozícióhoz a legszabályosabb versformát, a stanzát használta fel (IMRE 1990: 263).

A verses regény alapjegyei megtalálhatók Térey művében is. Keresztesi József szerint a verses regény mondatvezetésében megnyilvánuló kollokvális hangütést a *Paulus*ban a szleng nyelvi fordulatainak beépítése hivatott helyettesíteni. Pál, a cybertér ügynöke sok angol kifejezést használ a kortárs számítógépes és internetes szókincsből, de az elbeszélő maga is e szókincs segítségével jellemzi hősét (disclose-olni, black hat, system operator, cool, chain letter, geek, tiger team, flood, swapper stb.). Francia kifejezések is fel-felbukkannak a szövegben (specialité da la maison, fin de siècle-íz), valamint német szavak (echte hessische, sag schon, dafke, oh du fröhliche) és latin szavak is (in absentia, circumdederunt).

A regény szókészlete merít a katonai szaknyelvből, természetesen ezek a kifejezések a Friedrich Paulushoz fűződő részekben jelentkeznek (ágyútöltelék, törzskar, harckocsikötélék, átcsoportosítás, offenzíva, front, ellenállás-bázis), de vannak a pesti utcai nyelvnek is elemei (pláza, kussban van, kagylózgathatsz), sőt pár vulgárisnak is mondható kifejezés is helyet kapott a műben.

Meghökkentő gesztusként Térey a pesti Pál alakjának saját külső jellemzőit, arcvonásait, testalkatát, testtartását kölcsönzi.

„Paulus a peremre áll;
Vékony ajak és hegyes áll,

Tar fej, szakáll parányi foltja,
Koromfekete nagykabát,
Éjszakázástól görbe hát.”
(TÉREY 2001:41)

A *Paulus* több esetleges valóságreferenciát is tartalmaz. Az elbeszélő megemlékezik az 1999-es nagy tűzvészről, mely elpusztította Magyarország egyetlen olyan, több ezer embert is befogadni képes, sporteseményeknek és kultúreseményeknek egyaránt helyet adó, fedett épületét, Budapest Sportcsarnokot. Az eseményről a következő sorok tudósítanak:

„Aztán az éjszakai hírek...
Porrá égett a palota,
Pest ormóttan Sportcsarnoka.
Gyújtogatás. Nérói gesztus.
Vagy prózai zárlat csupán?”
(TÉREY 2001:21)

Hasonlóan ironikus a 2000 tavaszán történt nagy tisztai ciánszennyezés leírása is:

„Mert Bonchidától Hencidáig

A Tisza ímhol nem ciánzik.” (TÉREY 2001:34)

Az évente megrendezésre kerülő Sziget Fesztivált a szöveg ugyancsak ironikusan a „honi Woodstock”-ként idézi meg.

Az esetleges valóságdarabokkal a posztmodern korában azonban már nem áll szemben összefüggő egész. Margócsy István úgy látja, Térey világa „mindvégig a pusztulás jegyében áll: ha éppen nincs is benne háború vagy ütközet, apokaliptikus viszonyokat mindig, a legbékésebb polgári életben is lelhetünk. A Történelem nagy panoptikumaként úgy jelenik meg benne, mint a mindvégig értelmetlen pusztítás, s a megmaradt világ pedig nem egyéb, mint a pusztítás után megmaradt romhalmaz, mely ha keretként szolgálhat is a mai élet lefolytatásához, tényleges kibontakozási lehetőségeket semmihez sem kínál.” (MARGÓCSY 2002: 41)

A fentiekkel összhangban Térey a történelem, a nagy elbeszélések végét konstatálja:

„Józanító tapasztalás,

Hogy nincsen többé Nagyszabás,

És amiként nincs Nagyszabás sem,

Nincs Breslau és Drezda sem.” (TÉREY 2001:10)

„Forma óhajtott volna lenni,

S nem-formaként, de gazdagon

Időt virágoztat most a Rom.” (TÉREY 2001:37)

Ahogy a posztmodern korban az esetleges eseményeknek nincs ellentétük egy nagy összefüggésben, úgy a kötött forma sem áll ellentétben a hétköznapi, esetleges eseményeket felidéző szöveggel. Térey hozzávetőleg háromszáz oldalon át alkalmazza az Anyegin-strófiát, eljárásai felaprózzák, megtörik a versbeszéd ívét (KERESZTESI 2003: 97–109), a könnyed-szellemes hangütést gyakran szándékosan kényszeredett megfogalmazások váltják fel:

„Széledne szét, mi volt egész,

És élvezkedik a penész” (TÉREY 2001:187)

Vagy: „S hol rég varacskos csörtetett:

Erdősongásos tölgyesek” (TÉREY 2001:267)

Keresztesi József szerint a puskinsi forma néha szemlátomást kényelmetlen Térey számára (KERESZTESI 2003: 97–109). A szövegben nem ritkák a szótagproblémák, illetve az Anyegin-strófiánál (14 sornál) hosszabb versszakok.

Ezek a helyek azonban nem a kötött formából következő, ügyetlen megoldások, hanem a szövegeffektust szolgálják. Térey ugyanis *kanonizált, szabályos irodalmi műfajként* kezeli a verses regényt, s ezt belülről dúsítja fel intertextusokkal.

A Térey-mű véleményem szerint nem Anyegin-parafrazisként kíván létrejönni, a múlt és a jelen szövegeivel ennél szabadabb intertextuális kapcsolatot létesít:

A konvenciók, például az elbeszélői módok változtatása, a vers és a regény műfaji keveredése, az irónia, valamint a megelőző irodalmi alkotások felelevenítése és átírása jellemző a *Paulus* szövegvilágára, Térey azonban az újraírás során határtalanul kibővíti az Anyegin témaválasztásának magánemberi mozzanatait egyrészt a teológia, másrészt a történelem irányába, s a szinkron magyar életből kiemelt átlagembert, a felesleges embernyi főhőst, két világtörténelmi alak közébe helyezi el, sokszoros tükrözésre és párhuzamalkotásra teremtven így lehetőséget.

Ez a szöveg, műfaji meghatározásánál fogva (verses regény) rokon ugyan a verses regény műfajával, de sokszínűbb annál, és más olvasási stratégiát kíván. A *Paulus* esetében az olvasónak egy rendkívül sokrétű szöveggel kell szembesülnie.

A XXI. században a verses regény már nélkülözi az újdonság, a szabálytalanság, az irodalmiatlanság jegyeit. Térey János a XIX. századi verses regény gesztusaival posztmodern szövegirodalmat hozott létre. Művének jelentése nem választható el a szövegtesttől, a szöveg utaláshálójától, annak ellenpontjaitól.

Kiadás

TÉREY János 2001. *Paulus*. Budapest: Palatinus Kiadó.

Irodalom

HARKAI VASS Éva 2002. *Paulus(ok) = Híd*, 2002/3:413–420.

HOLLÓSI Richárd. Térey János: *Paulus = Kortárs*, 48. évf. 6., 111–112. old. <http://www.kortaronline.hu/0406/hollosi.htm> (letöltve 2015. december 17.)

IMRE László 1990. *A magyar verses regény*. Budapest, Akadémiai Kiadó.

KERESZTESI József 2003. A nagy szabásminta = *Jelenkor*, 2003/1: 97–110.

MARGÓCSY István 2002. *Margináliák = 2000*, 2002/1: 37–45. old

NÉMETH Zoltán 2004. A költői hivatás megdicsőülése. In Németh Zoltán: *A széttartás alakzatai Bevezetés a „fiatal irodalom” olvasásába*. Pozsony, Kalligram, 118–128.

SZERB Antal 1941. *A világirodalom története*. Budapest: Magvető Könyvkiadó

URBANIK Tímea 2003. Mítoszok hálójában = *Tiszatáj*, 2003/1, 107–113.

Dora SABO-KEČENOVIC

KONTINUITET ROMANA U STIHOVIMA 19. VEKA U SAVREMENOJ MAĐARSKOJ KNJIŽEVNOSTI

Studija upoređuje žanrovske karakteristike romana u stihovima 19. veka i današnjice, sa posebnim osvrtom na delo Janoša Tereija (Térey János) pod naslovom *Paulus*. Ove crte su između ostalog žanrovska pomešanost romana i stiha, upotreba ironije, kao i aluzije na ranija književna dela i apostrofiranje istih. U postmodernim romanima „neknjiževne” reference više ne stoje u opoziciji sa vezanim stihom. U slučaju *Paulusa* čitalac zbog stalnih promena mesta radnje i načina pripovedanja suočava se sa jednim veoma složenim tekstom. Iako je tekst oblikovan kao roman u stihovima, on ima više slojeva od klasičnog žanrovskog obrasca, i od čitaoca zahteva drugačiju strategiju recepcije.

Ključne reči: roman u stihovima, Terei [Térey], *Paulus*, *Jevgenij Onyegin*, intertekstualnost, postmoderna književnost

Dóra KECSENOVICS–SZABÓ

SURVIVAL OF THE 20TH CENTURY VERSE NOVELS IN THE CONTEMPORARY HUNGARIAN LITERATURE

The present study undertakes the comparison of the genre features of the 20th century verse novels and that of the contemporaries, with especial regard to János Térey's work entitled *Paulus*. Among these features belong the alteration of the story teller method, generic combination of the poem and the novel, the presence of irony in the texts, as well as the revival and transcription of the antecedent literary works. In case of the contemporary verse novels and in case of *Paulus* as well, the reader has to face an exceptionally wide-ranging text with the constant change of the scenes and the register. Although by its generic formulation, the text carries the generic features of the 20th century verse novel, it is more eclectic, and requires a different reading strategy.

Keywords: verse novel, Térey, *Paulus*, *Eugene Onegin*, intertextuality, postmodern literature